झुंझुरका

पोवारी बाल इ मासिक

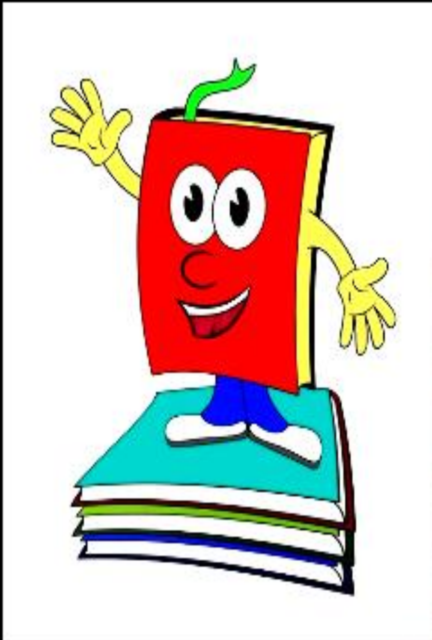
डिसेंबर २०२३

साल – ३ रो, अंक २१ वो

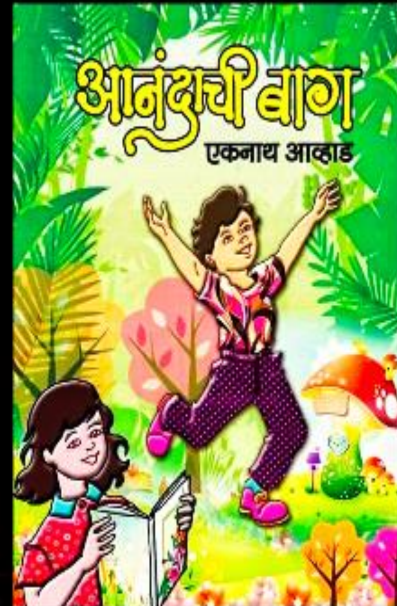

साहित्य अकादमी बालसाहित्य पुरस्कार प्राप्त बालसाहित्यिक एकनाथ आव्हाड इनको बालकथाइनको पोवारी अनुवाद

क था वि शे षां क

संपादकीय.......

दोस्तहो.....तुमला कथा आयकन पसंद आवंसे का नही? आता तुमी कहो येव बी काही सवाल आय बिचारनको! आमला सबलाच कथा आयकन अना बाचन बहुत पसंद आवंसे. माय - अजी, आई - बाबुजी, मम्मी - पप्पा कनलक तुमी बहुत कथा आयक्या रहो. झुंझुरकामाबी आमी कथा प्रकासित करत रवं सेजं. येनं बेरा आमी मराठीका प्रसिद्ध बालसाहित्यिक, साहित्य अकादमी बालसाहित्य पुरस्कार प्राप्त बालसाहित्यिक एकनाथजी आव्हाड इनकी कथा पोवारी मा अनुवादीत करस्यान कथा विशेषांक तुमारोलाई आण्या सेजं. तुमला सबला पसंद आये या आशा से.

तुमरी प्रतिक्रिया आमला जरूर पठावो. सबला झुंझुरका मासिक कनलक आवनेवालो नवो सालकी लगीत लगीत शुभकामना !

संपादक मंडल

श्री. गुलाब बिसेन, संपादक (मो. नं. 9404235191)

श्री. रणदीप बिसने, उपसंपादक

श्री. महेंद्रकुमार पटले, उपसंपादक

श्री. महेंद्र रहांगडाले, उपसंपादक

श्री. उमेन्द्र बिसेन, उपसंपादक

निर्मिती - गुलाब बिसेन (मो. नं. 9404235191)

अनुक्रमणिका..........

डोडाका भया फुल

मूल मराठी लेखक - एकनाथ आव्हाड

पोवारी अनुवाद - गुलाब बिसेन

बिचमा बाबुजीनं पाच - सय नहान नहान फुलझाडइनका रोप आनीतीन. पर वोनं रोपमा एकबी फूल नोहोतो, पूरा डोडाच.....नहान नहान. पानमालका लुकायस्यान देखनेवाला. बाळू, शमीकन जसो टुकूरटुकूर देखनेवाला. बाळूनं तं बाबुजीनं सांगनको पयलेच गॅलरीमा ठेयी खाली कुंडी बाहर काहाळीस. मंग एकेक कुंडीमा एकेक फुलझाड बराबर लगाईस, माती मिसराईस, पानी एकघन सिपीस अना मंग खिडकीजवर कुंडी ठेवनसाती करेव जागापर लाईनमा वय कुंडी

लगाईस. वोनं फुलझाडको रोपलक वा खिडकी घळीभरमाच हासरी भय गयी, असो बाळूला लगेव.

शमीबी काही कमी नोहती. वोनं तुरंत घरमा सांग टाकीस, "रोपला पानी टाकनको काम मीच करून. मोरो काममा बाळूकी लुडबुड मोला चलनकी नही, पयलेच सांगुसू."

आईनं तोंडपर सेव धरस्यान तोंडपर आयी हासी रोकीस अना शमीला बोली, "हो गा बाई, तूच पानी टाकजो. पर जरा संभालके. रोप लहान रव्हंसेती. वोकंलक उनला पानीबी कमच लगे." "हो गा आई, मोला मालूम से सब. सकारपासून तूच देखजो, मी कसी बराबर रोपंइनला पानी टाकुसू तं. नहानकी तहान - भूक नहानच रव्हंसे येव मोला मालूम से."

बाळू बोलेव, "शमू, तू रोपइनला पानी टाकजो. मी रोज रोपइनमा का बदल होसे, उनकी बाढ कसी होसे, या नोंद वहीमा ठेवत जाऊन. मंजे येनं रोपइनका झाड भया का, उनला मी साक्षीदार रवून. येनं रोपइनका झाड होतवरीकी पूरी अवस्था मी बिनचूक लिख लेवून. येव काम बाकी मोरो हं? पर वोकोमा तोरो हस्तक्षेप चले मोला."

बाळूको वोनंरोजपासून दिनक्रम ठरेव. सकार, दुपार, संध्याकाळ वू रोपजवर जाय. उनला धिरूलकच ओंजारं, गोंजारं, वूनकोमा कोनतो बदल अज दिसंसे वू बिनचूक वहीमा लिखस्यान ठेवं. येनं डोडाका फुल कबन होयेत, येकी वोला उत्सुकताच लगी होती. हवापर डोडा मस्त डोलत. उनको डोलनो देखस्यान रोपंइनका पाना जसा ताली बजावंसेत, असो बाळूला लगं. हवा रूकेव का डोडाइनकी, पानाइनकी हलचल रुकं. मंग असो बेरा डोडा खेलस्यान थक्या सेत, पानाको गादीपर वय सोय गया सेत, शमी आपलो तत्वज्ञान असो बोलस्यान बाळूला सांगं.

बाळू वोनं रोपइनपर फुल देखनसाती आतूर भयेव होतो; पर आई बोली, "हरेकको फुलनको समय ठरेव रव्हंसे बाळू. वोनं समयलाच वोला फुलन देनं. तबंच वोनं फुलनोला खरो अर्थ से. जल्दबाजी करनो असो बेरा साजरो नही. श्रद्धा अना सबुरी ये दुयी बात आपलो जवर पायजे." आईको बोलनो बाळूलाबी पटेव होतो. बाट देखनो येवच आपलो हातमा से मुहून वू रोज सकारी उठस्यान पयले रोपंइनको दर्शन लेत होतो.

अज सकारीबी वू रोजसारको उठेवपर पयले रोपंइन जवर आयेव अना खुशीलक वोनं शमीला जोरलक हाका मारीस. कालक् डोडाइनका अज फुल भया होता. "येव जादू कोनं करीस, येव कोनी सांगे का मोला?" येव सवाल वोनं खुदको खुदलाच कहे सरीखो बिचारीस. मंग सकारका सबकाच आंग धोयस्यान भया. आईनं वोनं फुलेव फुलइनको हार बनायीस अना घरमाको भगवानको गरोमा टाकीस. भगवानको गरोमा वू फुलंइनको हार बहुत सुंदर चोवत होतो.

नहानसं हातईनकी ताकद

मूल मराठी लेखक - एकनाथ आव्हाड

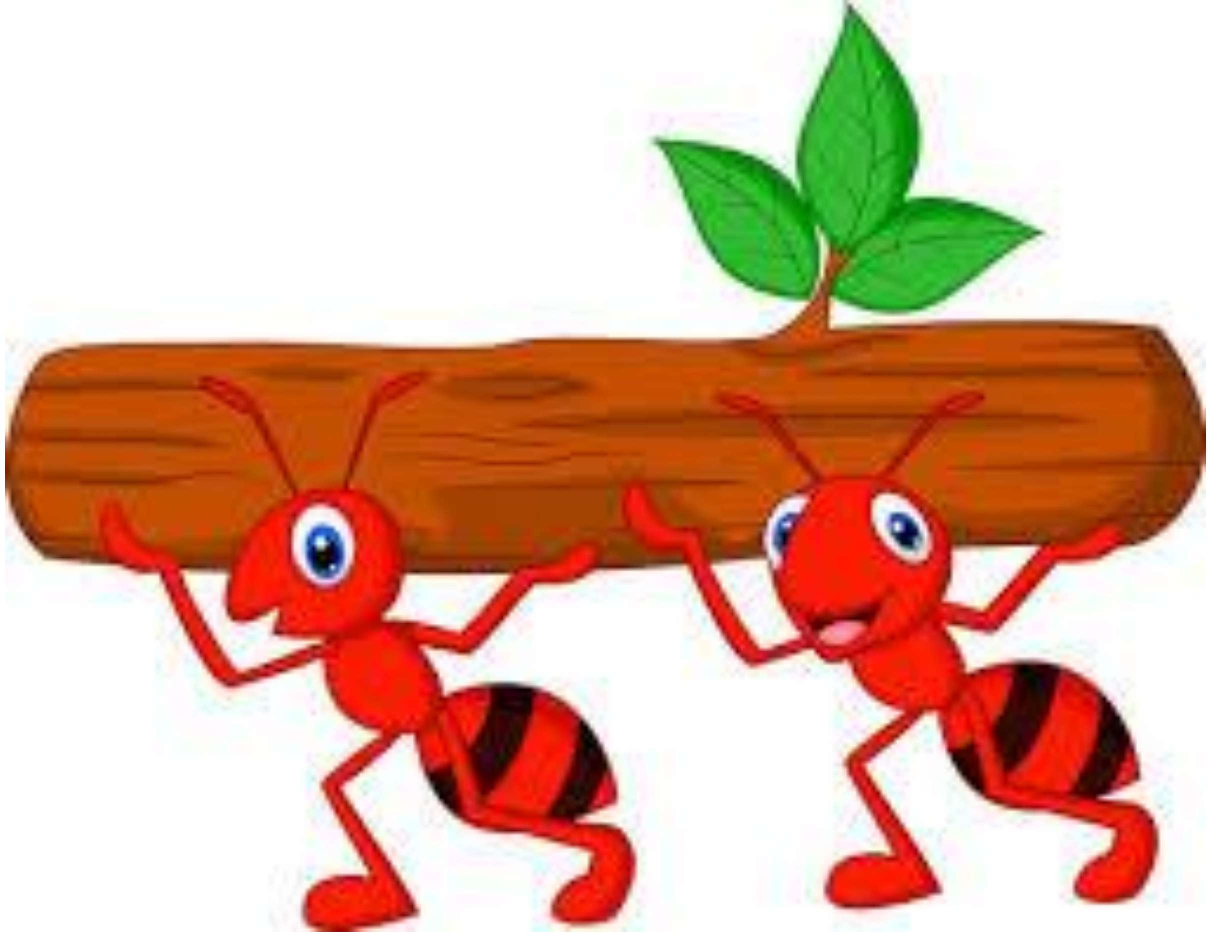
पोवारी अनुवाद - गुलाब बिसेन

अज बाळू अना वोको दोस्तईनको गृप बहुतच खवलेतो. जेन् मैदानमा वय खेलनला जात होता वहान भोवत्यालक् रवनेवालोईनन् पाणीकी खाली बाटल, चिप्स, बिस्किटका रॅपर, खाजोका कागद, केराकी साल टाकस्यान गंदो करी होतीन. असो गंदो मैदानमा खेलनं कसो? बाळू अना वोक् दोस्तईनन् अज खेल बाजूला ठेयस्यान मैदानच साफ करन बस्या. मैदान सफाईको वूनन् अज बिळाच

उचलीतीन कहो तरी चले, उनको येव काम देखस्यान एक अादमी उनला बोलेव, "ए टुराहो, अरे कायला येव नुसतो उद्योग? एतरो मोठो मैदान साफ करनो जमनको नही तुमला. तुमी आपलो खेलो अना जाव घर्. मुनसिपालटीवाला आयेती, वय देखेत का सेत्." टुरूनपोटुनन् उनक् बोलनोकन दुर्लक्ष करीन. दोस्तईनको नेतृत्व बाळू करत होतो. टुरूपोटू आपलो काही आयकत नही कहेपर आदमी रागलका निकल गयेव. अजक् रोजको काम निपटायस्यान बाळू दोस्तईनला बोलेव, "सकारीबी आवबी अना बचेव काम पुरो करबी." दोस्तईनन् होकार देईन.

घर् आयेपर बाळून् घळेव किस्सा बाबुजीला सांगिस. "हातमा लेयी स्वच्छता मोहीम फत्ते होये पायजे बाळू." बाबुजी खुशीलक बोल्या. सामने बोल्या, "अरे, येन् नहानस् हातईनमाबी बहुत ताकद रव्हसे. तोला गवतको पाला मालूम से ना. केतरो नाजूक रव्हसे. हवाको झोका आयेव तरीबी बगंसेत. पर येच पाना हातमा हात धरस्यान एक होसेत, तब् वूनक् पासून मजबूत चराट बिनता आवसे. येन् चराटलक बदमास हत्तीलाबी बांधता आवसे, तसोच नहानस् हातईनकी ताकद देखावता आवसे. मुहूनच एकजुटताको सामर्थ्यको दर्शन बहुत मनोहर रव्हसे. या मैदान स्वच्छतात् तुमी सब मिलस्यान बढिया कर सिक् सेव. हो का नही?" बाळू बोलेव, "बाबुजी, दोस्त संगमा रहेतत् कायकी चिंता? एकमेकला सहायता करबी अना सबजन यशस्वी होबी."

पक्को ठरेव आमरो

मूल मराठी लेखक - एकनाथ आव्हाड

पोवारी अनुवाद - गुलाब बिसेन

"बाळू, शमी कायकी गडबड चल रही से? सुट्टिमा किताबईनला हात लगावनको नही, असो कहीं लिखेव से का? बाळू, तोरी त् सामने साल् सातवीकी शिष्यवृत्ती परीक्षा. आबपासूनच अभ्यासला लगेस त् फायदा होये." शमी बिचमाच बोली, "बराबर! पयलेच तयारी होना. तहान लगेपर बिहीर खोदस्यान कसो चले." आई बोली, "समयको सदुपयोग नेहमी करन्. तुमला टोळ मालूम से का?" बाळू पटकन बोलेव, "पाखरू आय का वू?"

"नही रे. फसल खतम करनेवालो पंखवालो किडा आय. येन् मनमौजी टोळकी कसी गंमत भयी सांगुसू. बारसात सरस्यान हिवाळो सुरू भयेव. कडक ठंडी. मनमौजी टोळकी उडी घाबरगुंडी, काहेका बरसातमा वोन् अनाजको साठा करीसच नही. आता ठंडीमा का खान् या समस्या भयी. भुको टोळ मुंगीकन गयेव. मोला खानला देसेव का, तुरत बोलेव. मुंगी बोली, नवतरीमा आमी मेहनत कऱ्या. आमरी मेहतन सफल भयी. तू इतक् उत् निसतो इटकात होतोस. कामधाम सोडस्यान, बात् बनावत होतोस. ध्यानमा ठेव, बेरा बेरापर जो काम नही कर् वोला भविष्यमा वोको बहुत परेस्यानी होसे."

"टोळला पश्चाताप भयेव. मुंगीनको बोलनो वोला समजेव. पर समय निकल गयेतो. तुमला पश्चाताप होये नही पायजे मुहून सांगुसू मी. खेलनला जसो समय देसेव तसो अभ्यासलाबी देव. बेकारच नही कव्हत, हासो खेलो पर शिस्तको पालन करो. पटेव ना? का आबबी उबळ् घगरापर पाणीच!" बाळू बोलेव, "खरोच पटेव. अजपासून सुट्टीमाबी रोज दुय घंटा अभ्यास! अना कथाक् पुस्तकको बाचन! पक्को ठरेव.

चलो झाड होबी

मूल मराठी लेखक - एकनाथ आव्हाड

पोवारी अनुवाद - गुलाब बिसेन

अज शमीकी सखीगोई सकारीच शमीला खेलनला बुलावन आयी. शमीबी ऊनकी बाटच देखत होती. पटकन आईला बिचारस्यान वा बाहर गयी. श्रीयाक् घर् सब जमी. अज कोणतो नवो खेल खेलनको, येको घळुभर सबनच बिचार कयीन. वोतरोमा शमी पटकन बोली, "अरे, चलो अज आपन सब झाड होबी." टुरूपोटुनला काहीच नही समजेव. येव कोणतो खेल? सबक् मुखमा येवच सवाल. मंग शमी बोली, "अरे, झाडका अवयव तुमला मालूम सेत ना, फल, फूल, पाना, बूड,

जळी. त् आपन का करनको, हरयेकन् झाडक् एक अवयवको रूप लेनको अना नाचत- कुदत वोन् रूपको गाना गानको. से का नही गंमत." माधुरी बोली, "ए, मंग मी फूल होऊन हं!" शशांक बोलेव, "मी पान होऊन." शमी सबला रोकत बोली, "अरे हव हव, एतरी घाई कायला. चलो, पयले आपण निवडेव रूपको मुखोटा बनावबी."

शशांकन् पानाको मुखोटा रंगायस्यान तयार करीस, माधुरीन् फुलको, श्रीयान् डोडाको, तनयन् फलको; त् राघवन् बूडको. पर जळी होनला कोणच तयार नही मुहून आखीर शमीनच जळी होनको ठयराईस. तसो मुखोटा वोन् बनाईस.

एकघनको खेल चालू भयेव. शशांक पानाको मुखोटा पेहरकन आयेव. बोलेव,

"मी आव पान, जसो हिवरो हिवरो रान

पानाको हात करस्यान, ताली बजावून छान

हिवरोगार झाडको, मी हिवरो आंग

नाचगाना करस्यान, होय जाबी दंग."

आता श्रीया डोडाको मुखोटा पेहरकन बोली,

'मी आव डोडा, जशी गालपर खळी

हवासंगं डोलताना, होऊनमी पगली

धिरूधिरू उंगानको, से मोरो ढंग

नाचगाना करस्यान, होबी दंग

आता तनय फलक् रूपमा आयस्यान बोलेव,

'मी आव फल, देऊन सबला बल

रसाळ मधूर वाणील्, बोलून सदा मंगल

सृष्टीसंगमा मोरो से, नातो अभंग

नाचगानो करस्यान होबी दंग.'

आता माधुरी फुलक् मुखोटामालक बोली,

मी आव फूल, जसो कानमाको डूल

महकलं मोरं, सबला पडे भूल

फिफोलीक् पंखपरा, मोराच पूरा रंग

नाचगानो करस्यान होबी दंग.'

राघव बूडक् रूपमा आयेव, बोलेव,

'मी आव बूड, देसू प्रगतीला जोड

उचो उचो बढनको, बांधून मी चंग

नाचगानो करस्यान होबी दंग.'

आता आखरीमा शमी आयी. जळी होयस्यान बोली,

'मी जासू जमिनमा खोल, आणूसू क्षार, पाणी

वा तुमी पियस्यान मंग, गावंसेव गोळ गाणा

असो कहेपर सबनं हातमा हात धरस्यान फेर धरीन. गाणा साजरोच रंगमा आयेव होतो. खेलमा सब दंग भया होता अना मुखोटा पळस्यान टुरूपोटुनमाको झाड जसो आता बहरत सुटे होतो.

......अना मोला बक्षिस मिलेव

मूल मराठी लेखक - एकनाथ आव्हाड

पोवारी अनुवाद - गुलाब बिसेन

उनारोकी सुट्टि मंजे आमरं टुरूपोटुनसाती मज्याको मौकाच. सकार, दुपार, संध्याकाळ सिरफ खेलच, मज्या अना मस्ती; काहेका कोनतंच परीक्षाको भेव नही. येनं सुट्टिमा टुरूपोटुनसाती रंगं रंगका शिबिर तयारच रव्हं सेत.

टुरूपोटुनकं कला गुणला उजागर करनेवाला केत्तातरी कार्यक्रमको आवाहन दैनिक वर्तमानपत्रमालक मोर् बाचनोमा आया. खरो, त् रोज वर्तमानपत्र बाचनं येव मोरो पसंदिको छंद. बाबुजीलकच मोला या आदत लगी. वय कसा पूरो पेपर बाचंसेत. ऊनला लगेवत् वय बाचेव एखान विषयपर घरमा चर्चाबी करावसेत. ऊनको पेपर बाचन देख मीबी वर्तमानपत्र बाचन लगेव. धिरूधिरू मोलाबी बाचनकी आवड लगी. 'सकाळ' त् मोरो बहुतच पसंदको. त् का सांगत होतो.......चलो मुद्दापर आवबी. नमनला घडाभर तेल नोको. वर्तमानपत्रमा मी स्पर्धाकं कार्यक्रमको आवाहन बाचेव. आठवीकं टुरूपोटुनसाती 'वक्तृत्व स्पर्धा' एक संस्थानं आयोजित करी होतीस. स्पर्धाको विषय होतो, 'विज्ञान : श्राप का वरदान'. मोरं मनमा आयेव, आपन लेये पायजे का येन् स्पर्धामा भाग?

वोतरोमा आई आयी. बोली, 'बाळू, येतरो का बाचंसेस वोनं पेपरमा? असो का रव्हंसे वोनं पेपरमा?'

मी बोलेव, 'अगा आई, स्पर्धाको आवाहन आयी से अजकं वर्तमानपत्रमा. लेवू का मी येन् स्पर्धामा भाग?'

आई बोली, "तोला पसंदच से बोलनो, आपलो मत पटायदेनला. मंग ले तु वोन् स्पर्धामा भाग. कहां से या स्पर्धा? मी लिजायदेवून तोला. शमूलाबी संगमा लिजाबी. वोतरीच वोकं कानपर चार साजरी बात् पळेत." पक्को ठरेव मोरो, स्पर्धामा सहभागी होनको. वोन् दृष्टिलक मोरी तयारी चालु भयी. येनं काममा बाबुजीकी मदत लेयेव.

एकघनको स्पर्धाको दिवस उजरेव. मी, शमू, आई स्पर्धाकं जाग् दस मिनीट पयले पोहच्या. मोर् भाषणको सातवो नंबर होतो. मोरो नंबर आयेव. आत्मविश्वासलं व्यासपीठपर मी चंगेव. विज्ञान आपलंसाती वरदान कसो से, येव मी अनेक उदाहरण देयस्यान पटाय देयेव. विज्ञानलका मानवकी ताकद बढी, गती बढी, जीवनमान उच्च भयेव. पर जब् बुद्धिमान मानुसन् विज्ञानको वापर विधायक कामंईनदून विध्वंसक कामंईनसाती करीस, तब् विज्ञान आपलंसाती श्राप

ठरेव. विज्ञान आपलंसाती श्राप का वरदान येव पूरो मानूसक् हातमाच से. मोला देयेव गयेव पंधरा मिनिटमा पूरा मुद्दा बोलस्यान मी रूकेव. तालीको कडकडाट भयेव. वोकंमा शमू अना आईकीबी ताली होती. आईत् मोरंकन केतरकतरी डाववरी कौतुकलक देखत होती. स्पर्धाको निकाल घोषित भयेव. प्रथम क्रमांकसाती मोरो नाव जाहिर होताचं शमू खुर्चीपरलं उठस्यान कुदनच बसी, ताली बजावन बसी. केतरो आनंद भयेव वोला. घरं आयेपर सध्याकाळी बाबुजीला मोरो पयलो नंबरको चषक देखायेव. ऊननबी केतरो कौतुक करीन मोरो. बोल्या, "हुशार मोरो बाळू." येन् सुट्टिमाकी मोरी बक्षिसपात्र कामगिरी मनला बहुत आनंद देय गई. मोर् बक्षिसईनकं चषकमा अधिक भर पडी, येवबी वोतरोच खरो!

परोपकारी बाबाजी

मूल मराठी लेखक - एकनाथ आव्हाड

पोवारी अनुवाद - गुलाब बिसेन

बाबुजी ऑफिसमा जानकं तयारीमा होता. शमी, बाळूबी सकार सकार आंग धोयस्यान बढिया गरम गरम आलुपोहाको नास्ता करत बस्या होता. एतरोमा दरवाजा टकटक बजेव. बाळू आलुपोहाको प्लेट बाजूला ठेयस्यान दरवाजा खोलन गयेव. दरवाजा खोलीस. देखंसेतं का....एक पांढरो पच्या पेहरेव, आंगमा पांढरोच

कुर्ता पेहरेव अना पांढरीच नेहरू टोपी डोईपर चढायेव एक आदमी कपडालत्ताको एक भलो मोठो थैला हातमा धरस्यान दवाजामा उभो. बाळूनं वोन् बिन ओरखीको आदमिला केसपासून नखवरी निरखस्यान देखीस. वूनकं पायमाकी कोल्हापूरी चमडाकी चप्पल साजरी सोभिवंत चोवत होती.

"कोन पायजे तुमला?" बाळूनं अदबलक बिचारीस.

“वू आदमी गावठी भाषामा बोलेव, "अरे बेटा, तोरो बाबु से का घरमा?"

"हो सेत ना, ऑफिसला जानला निकल रह्या सेत. बाबुजीऽ बाबुजीऽ, कोनीतरी तुमला मिलनला आयी से." बाळूनं असो कवताच बाबूजी बाहर आया. वोनं आदमीला देखताच पटकन खाल्या बगस्यान वूननं वूनका पाय लगीन.

"आवो ना बाबाजी, आवो अंदर." असो कवत वोनं आदमीकं हातमाको भारी थैला आपलं हातमा धरत वूननं वोनं आदमीला घरमा आनीन.

"शमी, पानी आन भरा बाबाजीसाती," शमीनं पानी आनदेताच आईबी मंगंमंगं आलुपोहाकी प्लेट धरस्यान बाहर आयी. वोनंबी पयले खाल्या बगस्यान बाबाजीका पाय लगीस. बाळू, शमीला आयेव आदमी कोना आय येव कायी समजेवच नही. आईनं आलुपोहाको प्लेट बाबाजीला देयीस.

बाबुजी बोल्या, "बाळू, शमी ये आपलं नांदूरशिंगोटे गावका बाबाजी. कास्तकार सेत. गावला पुळं आनन वुनको बळो योगदान से. गावकं सबला एकजागं आनस्यान तंटामुक्त गाव करनको सन्मान यंदा दामोदर बाबाजीकं कारन आपलं गावला मिलेव." बाळू, शमीनंबी बाबाजीका पाय लगीन.

बाबुजी बोल्या, "बाबाजी, कसो आवनो कऱ्यात?"

बाबाजी बोल्या, "अरे, आता जूनमा स्याळा चालु होसेत. आपलं गावका दुय टुया एमबीए करबी कसेत. तू मुंबईला रव्हंसेस. तोरं ओरखीलक वूनला कही ॲडमीसन मिलंसे कातं देखनं. टुरायीनला बारावीमा साजरा पर्सेंट मिलेत हं.

तोरं प्रयत्नला यश आयेव, तं मोला समाधान मिले. हुशार अना मेहनती सेत गावका टुरा."

बाबुजी बोल्या,"मी जरूर देखुस. तुमी काही चिंता नोको करो. वोनं हुस्यार टुराईनला कहीं ना कहीं ॲडमीसन मिलाय देबी. बाबाजी, मला ऑफीसला जानो से. तुमी घरमा रूको. महातनीबेरा गावकी बातं करबी. जेवन करो. मंग आरामलक रातवा निकलो. मी बसायदेवून तुमला."

बाळू बिचार करत होतो. कोन कोनको बाबाजी, पर पूरं गावकाच वय बाबाजी भया. गावका टुराबी वूनकाच टुरा भया. वय सिके पायजे मुहून केतरी धडपड अना तळमळ होती वूनकंसाती. खरोच असो आदमीला भलेही अक्षरकी पयचान नही रहे; पर आदमीकी पयचान साजरी रव्हंसे. मुहुनच वय बाबुजीकन आया अना आपला बाबुजीबी सेतच तसा.....हरएककं कामला धावनेवाला!

बोलो पोवारी

बाचो पोवारी

लिखो पोवारी

